

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 9. marca 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v občianskych veciach – Európske osvedčenie o dedičstve – Nariadenie (EÚ) č. 650/2012 – Článok 1 ods. 2 písm. l) – Pôsobnosť – Článok 68 – Obsah európskeho osvedčenia o dedičstve – Článok 69 ods. 5 – Účinky európskeho osvedčenia o dedičstve – Nehnuteľný majetok, ktorý je predmetom dedičstva, nachádzajúci sa v inom členskom štáte ako v štáte, v ktorom prebieha dedičské konanie – Zápis takéhoto nehnuteľného majetku do katastra nehnuteľností tohto členského štátu – Právne požiadavky týkajúce sa tohto zápisu stanovené právom uvedeného členského štátu – Vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 1329/2014 – Povinná povaha tlačiva V uvedeného v prílohe 5 tohto vykonávacieho nariadenia“

Vo veci C-354/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Lietuvos vyriausioji administracinis teismas (Najvyšší správny súd, Litva) z 2. júna 2021 a doručený Súdnemu dvoru 4. júna 2021, ktorý súvisí s konaním:

R. J. R.

proti

Registru centras VĮ,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory E. Regan, sudcovia D. Gratsias, M. Ilešič (spravodajca), I. Jarukaitis a Z. Csehi,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: M. Siekierzyńska, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. mája 2022,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– litovská vláda, v zastúpení: K. Dieninis a V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: litovčina.

- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vlácil, splnomocnení zástupcovia,
- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller, U. Bartl, M. Hellmann, R. Kanitz, P.-L. Krüger a U. Kühne splnomocnení zástupcovia,
- španielska vláda, v zastúpení: I. Herranz Elizalde, splnomocnený zástupca,
- francúzska vláda, v zastúpení: A. Daniel a A.-C. Drouant, splnomocnené zástupkyne,
- maďarská vláda, v zastúpení: Z. Biró-Tóth a M. Z. Fehér, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: S. L. Kalèda a W. Wils, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 14. júla 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 2 písm. l) a článku 69 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 2012, s. 107).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi R. J. R. a Registrų centras VĮ (Centrum registrov, Litva) vo veci zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnému majetku nachádzajúcemu sa v Litve, ktorého dedičom je R. J. R., do katastra nehnuteľností.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 650/2012

- 3 Odôvodnenia 7, 8, 18, 67 a 71 nariadenie č. 650/2012 stanovujú:
 - „(7) Je potrebné uľahčiť riadne fungovanie vnútorného trhu odstránením prekážok voľného pohybu osôb, ktoré v súčasnosti narážajú na problémy pri uplatňovaní svojich práv v kontexte dedenia, ktoré má cezhraničné dôsledky. V európskom priestore spravodlivosti musia mať občania možnosť usporiadať svoje dedičstvo vopred. Musia byť efektívne zaručené práva dedičov a odkazovníkov, ďalších osôb s blízkym vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľov poručiteľa.
 - (8) Na dosiahnutie týchto cieľov by toto nariadenie malo spojiť ustanovenia o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní – alebo prípadne prijímaní –, vykonateľnosti a výkone rozhodnutí, verejných listín a súdnych zmierov, ako aj o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve.

...

- (18) Požiadavky na zápis práva k nehnuteľnému alebo hnutel'nému majetku do registra by sa mali z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia vylúčiť. Zákonné podmienky a spôsob vykonania zápisu a orgány zodpovedné za kontrolu toho, či sú splnené všetky požiadavky a či je predložená alebo založená úplná dokumentácia alebo či obsahuje potrebné informácie, ako sú katastre alebo notári, by sa preto mali určiť v právnom poriadku členského štátu, v ktorom sa register vedie (v prípade nehnuteľného majetku *lex rei sitae*). Orgány môžu predovšetkým skontrolovať, či právo zosnulého na majetok, ktorý je predmetom dedičstva a ktorý je uvedený v dokumente predloženom na zápis, je právo, ktoré je ako také zapísané v registri alebo ktoré je inak preukázané v súlade s právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa register vedie. S cieľom vyhnúť sa duplicité písomností by registračné orgány mali uznať takéto písomnosti, ktoré vyhotovili príslušné orgány v inom členskom štáte a ktorých pohyb sa ustanovuje v tomto nariadení. Európske osvedčenie o dedičstve vydané podľa tohto nariadenia by predovšetkým malo predstavovať platnú písomnosť na zápis majetku, ktorý je predmetom dedičstva, do registra členského štátu. To by však orgánom, ktoré sa venujú registrácii, nemalo brániť v tom, aby osobu žiadajúcu o zápis požiadali o poskytnutie takých dodatočných informácií alebo predloženie takých dodatočných dokumentov, aké sa požadujú podľa právneho poriadku členského štátu, v ktorom sa vedie register, napríklad informácie alebo dokumenty týkajúce sa zaplatenia daní. Príslušný orgán môže osobu žiadajúcu o zápis poučiť o spôsobe doplnenia chýbajúcich informácií alebo dokumentov.

...

- (67) Na účely rýchleho, plynulého a účinného vysporiadania dedičstva s cezhraničnými dôsledkami v [Europskej ú]nii sa predpokladá, že dedičia, odkazovníci, vykonávatelia závetu alebo správcovia dedičstva by mali mať možnosť ľahko preukázať svoje postavenie a/alebo práva a právomoci v inom členskom štáte, napríklad v členskom štáte, v ktorom sa nachádza majetok patriaci do dedičstva. S cieľom umožniť im to by sa týmto nariadením malo zaviesť vytvorenie jednotného osvedčenia, európskeho osvedčenia o dedičstve (ďalej len „osvedčenie“), ktoré sa vydá na účely použitia v inom členskom štáte. V záujme dodržania zásady subsidiarity by toto osvedčenie nemalo nahrádzať vnútroštátne písomnosti, ktoré môžu v členských štátoch existovať na podobné účely.

...

- (71) Osvedčenie by malo mať rovnaké účinky vo všetkých členských štátoch. Nemalo by byť samostatným exekučným titulom, ale malo by mať dôkazný účinok a mala by platiť domnienka, že je dokladom o skutočnostiach, ktoré boli preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo podľa iného rozhodného práva pre konkrétne skutočnosti, ako je napríklad hmotnoprávna platnosť právnych úkonov nakladania s majetkom pre prípad smrti. Dôkazný účinok osvedčenia by sa nemal vzťahovať na prvky, ktoré nie sú upravené v tomto nariadení, ako je otázka príslušnosti alebo otázka, či určitý majetok patril zosnulému. ...“

4 Článok 1 tohto nariadenia, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa vzťahuje na dedenie majetku zosnulých osôb. Nevzťahuje sa na daňové, colné a správne veci.

2. Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:

...

k) povaha vecných práv a

l) zápis [akýkoľvek zápis – *neoficiálny preklad*] práv k nehnuteľnostiam alebo hnutelným veciam do registra vrátane právnych náležitostí takéhoto zápisu [právnych požiadaviek na takýto zápis – *neoficiálny preklad*] a účinky zápisu alebo opomenutia zápisu takýchto práv do registra.“

5 Kapitola VI uvedeného nariadenia s názvom „Európske osvedčenie o dedičstve“ obsahuje články 62 až 73.

6 Článok 62 tohto nariadenia, nazvaný „Zavedenie európskeho osvedčenia o dedičstve“, stanovuje:

„1. Týmto nariadením sa zavádza európske osvedčenie o dedičstve (ďalej len ‚osvedčenie‘), ktoré sa vydá na účely použitia v inom členskom štáte a má účinky uvedené v článku 69.

2. Použitie osvedčenia nie je povinné.

3. Osvedčenie nenahrádza vnútroštátne doklady používané na podobné účely v členských štátoch. Osvedčenie, ktoré sa raz vydá na použitie v inom členskom štáte, má však účinky uvedené v článku 69 aj v členskom štáte, ktorého orgány ho vystavili v súlade s touto kapitolou.“

7 Článok 63 nariadenia č. 650/2012, nazvaný „Účel osvedčenia“, znie takto:

„1. Osvedčenie je určené na to, aby ho využívali dedičia..., ktorí sa potrebujú v inom členskom štáte dovolať svojho postavenia alebo uplatniť svoje práva ako dedičia...

2. Osvedčenie možno využívať najmä na preukázanie jednej alebo viacerých z týchto skutočností:

a) postavenie a/alebo práva každého dediča, prípadne odkazovníka uvedeného v osvedčení a ich príslušné dedičské podiely;

b) pridelenie konkrétneho majetku, ktorý je súčasťou dedičstva, dedičom, prípadne odkazovníkom uvedeným v osvedčení;

...“

8 Článok 67 tohto nariadenia, nazvaný „Vydanie osvedčenia“, v odseku 1 stanovuje:

„Orgán štátu pôvodu zápisu [Vydávajúci orgán – *neoficiálny preklad*] vydá osvedčenie bezodkladne v súlade s postupom ustanoveným v tejto kapitole po tom, ako [pokiaľ – *neoficiálny preklad*] boli skutočnosti, ktoré sa majú osvedčiť, preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo iného práva rozhodného pre dané skutočnosti. Na tento účel použije tlačivo stanovené v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 81 ods. 2“

9 Článok 68 tohto nariadenia, nazvaný „Obsah osvedčenia“, stanovuje:

„Ak sa to požaduje na účely, na ktoré sa osvedčenie vydáva, uvedú sa v ňom tieto informácie:

...

l) dedičský podiel, ktorý pripadá na každého z dedičov, a prípadne zoznam práv a/alebo majetku pre každého dediča;

...“

10 Článok 69 nariadenia č. 650/2012, nazvaný „Účinky osvedčenia“, stanovuje:

„1. Osvedčenie má [vyvoláva – *neoficiálny preklad*] účinky vo všetkých členských štátoch bez potreby osobitného konania.

2. Platí domnienka, že osvedčenie je dokladom o skutočnostiach, ktoré boli preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo podľa iného rozhodného práva pre konkrétne skutočnosti. O osobe, ktorá je v osvedčení uvedená ako dedič..., platí domnienka, že má postavenie uvedené v osvedčení a/alebo práva alebo právomoci uvedené v osvedčení, pričom tieto práva alebo právomoci podliehajú výlučne podmienkam a/alebo obmedzeniam uvedeným v osvedčení.

...

5. Osvedčenie predstavuje platný doklad na zápis práva k majetku, ktorý je predmetom dedičstva, do príslušného registra členského štátu bez toho, aby bol dotknutý článok 1 ods. 2 písm. k) a l).“

Vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 1329/2014

11 Článok 1 ods. 5 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 1329/2014 z 9. decembra 2014, ktorým sa stanovujú tlačivá uvedené v nariadení č. 650/2012 (Ú. v. EÚ L 359, 2014, s. 30), stanovuje:

„Tlačivo, ktoré sa má použiť na Európske osvedčenie o dedičstve podľa článku 67 ods. 1 nariadenia [č. 650/2012], sa stanovuje v prílohe 5 ako tlačivo V.“

12 V tomto tlačive V nachádzajúcom sa v prílohe 5 tohto vykonávacieho nariadenia sa uvádzajú prílohy, ktoré môžu byť uvedené v európskom osvedčení o dedičstve. Medzi týmito prílohami sa nachádza príloha IV s názvom „Postavenie a práva dediča (dedičov)“.

13 Bod 9 tejto prílohy IV obsahuje údaj „Majetok pridelený dedičovi, pre ktorý sa požaduje osvedčenie (spresnite, o aký majetok ide a uveďte príslušné identifikačné údaje)“.

Litovské právo

14 Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas Nr. I-1539 (zákon Litovskej republiky č. I-1539 o katastri nehnuteľností) z 24. septembra 1996 (Žin., 1996, n° 100-2261) v znení zákona č. XII-1833 z 23. júna 2015 (ďalej len „zákon o katastri nehnuteľností“) v § 5 ods. 2 stanovuje, že katastrálny úrad zodpovedá v súlade s týmto zákonom za vecnú správnosť a ochranu údajov

zhromaždených v katastri nehnuteľností. Podľa tohto ustanovenia uvedený úrad zodpovedá len za súlad údajov zapísaných v katastri nehnuteľností s listinami, na základe ktorých došlo k zápisu do katastra nehnuteľností.

- 15 Ustanovenie § 22 tohto zákona upravuje právne základy zápisu vecných práv k nehnuteľnostiam, obmedzenia takýchto práv a právnych skutočností do katastra nehnuteľností. Toto ustanovenie obsahuje zoznam dokumentov, ktoré preukazujú vznik vecných práv k nehnuteľnostiam alebo právnych skutočností, na základe ktorých sú tieto práva, ich obmedzenia, alebo tieto právne skutočnosti zapísané do katastra nehnuteľností, pričom okrem iného vymenúva rozhodnutia verejných orgánov, rozsudky, uznesenia a rozhodnutia súdov a osvedčenia o dedičstve.
- 16 Ustanovenie § 23 uvedeného zákona upravuje podmienky podávania žiadostí o zápis vecných práv k nehnuteľnostiam, obmedzení takýchto práv a právnych skutočností. V odseku 2 stanovuje, že k žiadosti musia byť priložené dokumenty potvrdzujúce vznik vecného práva, obmedzenie tohto práva alebo právne skutočnosti, ktorých zápis sa požaduje. V § 23 ods. 3 sa spresňuje, že dokumenty, na základe ktorých sa vecné práva k nehnuteľnostiam, obmedzenia takýchto práv, ako aj právne skutočnosti osvedčujú, vznikajú, zanikajú, postupujú alebo obmedzujú, musia spĺňať právne požiadavky a obsahovať informácie potrebné na zápis do katastra nehnuteľností. Podľa uvedeného § 23 ods. 4 musia byť dokumenty, na základe ktorých sa žiada o zápis do katastra, čitateľné a obsahovať celé mená a priezviská, názvy, adresy, identifikačné čísla osôb, ktorých sa zápis týka, ako aj jedinečné číslo dotknutej nehnuteľnosti pridelené podľa Litovos Respublikos nekilnojamojo turto kadastru nuostatai (Štatút katastra nehnuteľností Litovskej republiky).
- 17 Podľa § 29 zákona o katastre nehnuteľností katastrálny úrad odmietne zapísať do katastra nehnuteľností vecné práva k nehnuteľnostiam, obmedzenia takýchto práv a právnych skutočností, ak sa počas preskúmania žiadosti o zápis zistí, že dokument predložený na podporu tejto žiadosti nespĺňa požiadavky tohto zákona alebo uvedená žiadosť či dokument predložený tomuto úradu neobsahujú informácie uvedené v Nekilnojamojo turto registro nuostatai (Štatút katastra nehnuteľností), ktoré sú potrebné na identifikáciu nehnuteľnosti alebo nadobúdateľov vecného práva k nehnuteľnosti.
- 18 Štatút katastra nehnuteľností, ktorý prijal Litovos Respublikos vyriausybės nutarimas Nr. 379 „Dėl Nekilnojamojo turto registro nuostatų patvirtinimo“ (nariadenie vlády Litovskej republiky č. 379, ktorým sa schvaľuje nariadenie o registri nehnuteľností) z 23. apríla 2014 (TAR, 2014, č. 2014-4930), v bode 14.2.2 spresňuje, že informácie identifikujúce nehnuteľnosť sú katastrálne územia, časť katastrálneho územia, katastrálne číslo pozemku, jedinečné číslo (identifikačné číslo) pozemku, jedinečné číslo (identifikačné číslo) budovy a jedinečné číslo (identifikačné číslo) bytu alebo priestorov.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 19 Žalobca vo veci samej R. J. R. má bydlisko v Nemecku.
- 20 Dňa 6. decembra 2015 zomrela matka žalobcu vo veci samej (ďalej len „poručiiteľka“), ktorej obvyklé bydlisko sa vtedy tiež nachádzalo v Nemecku. Žalobca vo veci samej, ako jediný dedič, prijal bez výhrad dedičstvo poručiiteľky v Nemecku. Obrátil sa na príslušný nemecký súd na účely vydania európskeho osvedčenia o dedičstve, keďže dedičstvo zahŕňalo okrem majetku nachádzajúceho sa v Nemecku aj majetok nachádzajúci sa v Litve.

- 21 Dňa 24. septembra 2018 Amtsgericht Bad Urach (Okresný súd Bad Urach, Nemecko) vydal žalobcovi vo veci samej jednak osvedčenie o dedičstve č. 1 VI 174/18, v ktorom bolo uvedené, že G. R., ktorý zomrel 10. mája 2014, zanechal svoj majetok poručiteľke, ktorá bola jeho jedinou dedičkou, a jednak európske osvedčenie o dedičstve č. 1 VI 175/18, v ktorom bolo uvedené, že poručiteľka zanechala svoj majetok žalobcovi vo veci samej, ktorý bol jej jediným dedičom a dedičstvo prijal bez výhrad.
- 22 Žalobca vo veci samej podal 15. marca 2019 na Centrum registrov, štátny orgán poverený najmä vedením katastra nehnuteľností a registrov pozemkov v Litve, žiadosť o zápis svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré vlastnila poručiteľka v Litve, do katastra nehnuteľností. Na podporu svojej žiadosti predložil osvedčenie o dedičstve a európske osvedčenie o dedičstve uvedené v predchádzajúcom bode.
- 23 Rozhodnutím z 20. marca 2019 oddelenie Tauragė odboru „Kataster nehnuteľností“ útvaru vedenia majetkových registrov v rámci Centra registrov zamietlo túto žiadosť s odôvodnením, že toto európske osvedčenie o dedičstve neobsahovalo informácie nevyhnutné na identifikáciu nehnuteľného majetku stanovené zákonom o katastri nehnuteľností, konkrétne to, že v ňom nebol presne uvedený majetok, ktorý žalobca vo veci samej zdedil.
- 24 Žalobca vo veci samej podal proti tomuto zamietavému rozhodnutiu sťažnosť na Komisiu pre rozhodovanie v sporoch centrálného registračného úradu centra registrov, ktorá rozhodnutím z 9. mája 2019 uvedené zamietavé rozhodnutie potvrdila.
- 25 Žalobca vo veci samej podal proti týmto rozhodnutiam žalobu na Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmai (Regionálny správny súd, oddelenie pre Klaipėdu, Litva), ktorý rozhodnutím z 30. decembra 2019 túto žalobu zamietol ako nedôvodnú.
- 26 Žalobca vo veci samej podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Najvyšší správny súd, Litva), ktorý je vnútroštátnym súdom a ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Vnútroštátny súd zastáva názor, že spor, ktorý prejednáva, vyvoláva otázky týkajúce sa výkladu nariadenia č. 650/2012.
- 27 Vnútroštátny súd poznamenáva, že podľa § 69 ods. 5 nariadenia č. 650/2012 predstavuje európske osvedčenie o dedičstve platný dokument na zápis práva k majetku, ktorý je predmetom dedičstva, do príslušného registra členského štátu bez toho, aby bol dotknutý článok 1 ods. 2 písm. k) a l) tohto nariadenia, tzn. že toto osvedčenie nemá nijaký vplyv na uplatnenie článku 1 ods. 2 písm. l) tohto nariadenia. Podľa vnútroštátneho súdu toto posledné uvedené ustanovenie, ktoré z pôsobnosti uvedeného nariadenia vylučuje akýkoľvek zápis práv k nehnuteľnostiam alebo hnutelným veciam do registra, znamená, že získanie európskeho osvedčenia o dedičstve nemá samo osebe za následok neuplatniteľnosť podmienok zápisu do katastra nehnuteľností stanovených právom členského štátu, v ktorom sa majetok nachádza.
- 28 V tejto súvislosti vnútroštátny súd zdôrazňuje, že v Litve sú dokumenty, na základe ktorých môžu byť vecné práva k nehnuteľnostiam zapísané do katastra nehnuteľností, vymenované v § 22 zákona o katastri nehnuteľností a že § 23 ods. 2 až 4 tohto zákona kogentným spôsobom spresňuje informácie a údaje, ktoré musia tieto dokumenty osvedčovať. Centrum registrov koná výlučne na základe právomocí, ktoré mu zveruje zákon, ktorý mu nepriznáva právomoc sám zisťovať rozsah vlastníckych práv, ani právomoc zhromažďovať informácie a dôkazy preukazujúce existenciu alebo neexistenciu určitých skutočností.

- 29 Vnútroštátny súd uvádza, že na základe noriem litovského práva teda môžu byť informácie potrebné na zápis do katastra nehnuteľností poskytnuté len v dokumentoch uvedených v § 22 zákona o katastri nehnuteľností, a že ak sú poskytnuté informácie neúplné, Centrum registrov nemá právomoc zohľadniť iné informácie než tie, ktoré sú obsiahnuté v týchto dokumentoch.
- 30 Vnútroštátny súd dodáva, že na to, aby európske osvedčenie o dedičstve mohlo byť účinné, musí byť vyhotovené s použitím tlačiva V uvedeného v prílohe 5 k vykonávaciemu nariadeniu č. 1329/2014. V dôsledku toho, ak sú informácie uvedené v uplatniteľných ustanoveniach nariadenia č. 650/2012, ako aj vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014 obsiahnuté v európskom osvedčení o dedičstve, toto osvedčenie sa v Litve považuje za platný dokument, na základe ktorého sa prechod majetku zapíše do katastra nehnuteľností, ako to stanovuje článok 69 ods. 5 nariadenia č. 650/2012.
- 31 Vnútroštátny súd konštatuje, že európske osvedčenie o dedičstve, o ktoré ide vo veci samej, bolo vyhotovené s použitím tohto tlačiva V a obsahuje prílohu IV uvedeného tlačiva, ktorá osvedčuje postavenie a práva dediča. Dodáva však, že v bode 9 tejto prílohy IV nebola poskytnutá nijaká informácia na účely identifikácie majetku prideleného dedičovi, pre ktorý sa požadovalo osvedčenie.
- 32 Vnútroštátny súd uvádza, že z tvrdení uvádzaných žalobcom vo veci samej, ako aj z judikatúry nemeckých súdov, ktorú cituje, vyplýva, že orgán, ktorý vydal európske osvedčenie o dedičstve, neposkytol tieto informácie úmyselne. Žalobca vo veci samej najmä tvrdí, že nemecké dedičské právo sa riadi zásadou univerzálnej sukcesie, a preto v prípade, ak je len jeden dedič, nadobúda tento dedič celý majetok poručiteľa a že v nemeckom práve nie je možné akýmkoľvek spôsobom označiť alebo určiť majetok, ktorý je predmetom dedičstva. Podľa vnútroštátneho súdu teda v súlade s ustálenou judikatúrou nemecké súdy neuplatňujú článok 68 ods. 1 nariadenia č. 650/2012, ktorý stanovuje, že v európskom osvedčení o dedičstve sa uvedie dedičský podiel, ktorý pripadá na každého z dedičov, a prípadne zoznam práv a/alebo majetku pre každého dediča.
- 33 S ohľadom na ciele sledované zavedením európskeho osvedčenia o dedičstve a predovšetkým na cieľ rýchleho, plynulého a účinného vysporiadania dedičstva s cezhraničnými dôsledkami v Únii, sa vnútroštátny súd pýta na výklad článku 1 ods. 2 písm. l) a článku 69 ods. 5 nariadenia č. 650/2012, najmä pokiaľ ide o vzťah medzi týmito ustanoveniami a vnútroštátnymi ustanoveniami členského štátu, v ktorom sa nachádza majetok, ktorý je predmetom dedičstva, ktoré upravujú podmienky zápisu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.
- 34 Za týchto podmienok Lietuvos vyriausioasis administracinis teismas (Najvyšší správny súd, Litva) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:
- „Majú sa článok 1 ods. 2 písm. l) a článok 69 ods. 5 nariadenia [č. 650/2012] vykladať v tom zmysle, že nebránia právnym ustanoveniam členského štátu, v ktorom sa predmetný nehnuteľný majetok nachádza, podľa ktorých možno zapísať vlastnícke právo do katastra nehnuteľností na základe európskeho osvedčenia o dedičstve iba v prípade, ak sú v tomto osvedčení uvedené všetky údaje potrebné pre takýto zápis?“

O prejudiciálnej otázke

- 35 V prejednávanej veci, ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, bola žiadosť žalobcu vo veci samej o zápis jeho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Litve do litovského katastra nehnuteľností zamietnutá z dôvodu, že európske osvedčenie o dedičstve predložené na podporu tejto žiadosti neobsahovalo informácie týkajúce sa tohto majetku. Za týchto podmienok treba na účely poskytnutia užitočnej odpovede vnútroštátnemu súdu preformulovať položenú otázku tak, aby sa týkala aj článku 68 nariadenia č. 650/2012, keďže tento článok sa týka práve obsahu takéhoto osvedčenia, ako vyplýva zo samotného názvu tohto článku. Podľa ustálenej judikatúry totiž Súdny dvor prináleží, aby zo všetkých informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu, vybral tie prvky práva Únie, ktoré si so zreteľom na predmet sporu vyžadujú výklad (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. novembra 2021, *Governor of Cloverhill Prison a i.*, C-479/21 PPU, EU:C:2021:929, bod 39, ako aj citovanú judikatúru).
- 36 Svojou otázkou sa teda vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú článok 1 ods. 2 písm. l), článok 68 písm. l) a článok 69 ods. 5 nariadenia č. 650/2012 vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, ktorá stanovuje, že žiadosť o zápis nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností tohto členského štátu môže byť zamietnutá, ak jediným dokumentom predloženým na podporu tejto žiadosti je európske osvedčenie o dedičstve, v ktorom nie je táto nehnuteľnosť identifikovaná.
- 37 Na úvod treba pripomenúť, že článok 1 nariadenia č. 650/2012 najprv v odseku 1 vymedzuje pôsobnosť tohto nariadenia a následne v odseku 2 taxatívne vymenúva oblasti vylúčené z tejto pôsobnosti, medzi ktorými sa v tomto článku 1 ods. 2 písm. l) uvádza „[akýkoľvek zápis] práv k nehnuteľnostiam alebo hnutelným veciam do registra vrátane právnych [požiadaviek na takýto zápis] a účinky zápisu alebo opomenutia zápisu takýchto práv do registra“.
- 38 Článok 69 ods. 5 nariadenia č. 650/2012 stanovuje, že európske osvedčenie o dedičstve predstavuje platný doklad na zápis práva k majetku, ktorý je predmetom dedičstva, do príslušného registra členského štátu bez toho, aby bol dotknutý článok 1 ods. 2 písm. k) a l) tohto nariadenia. Článok 68 uvedeného nariadenia stanovuje, že v osvedčení sa uvedú určité informácie v rozsahu, v akom sa to požaduje na účely, na ktoré sa vydáva, a to okrem iného – v súlade s týmto článkom 68 písm. l) – dedičský podiel, ktorý pripadá na každého z dedičov, a prípadne zoznam práv a/alebo majetku pre každého dediča.
- 39 Na účely posúdenia, či povinnosť stanovená v článku 68 písm. l) nariadenia č. 650/2012 uviesť v európskom osvedčení o dedičstve zoznam majetku prináležiaceho dotknutému dedičovi platí pre orgán vydávajúci takéto osvedčenie, a to nielen v prípade dedenia s mnohými dedičmi, ale aj v prípade dedenia s jediným dedičom, ako je to v prípade dedenia, o ktoré ide vo veci samej, treba tento článok 68 písm. l) vyložiť s ohľadom na vzájomný vzťah medzi článkom 1 ods. 2 písm. l) a článkom 69 ods. 5 tohto nariadenia a z hľadiska všeobecného rámca, do ktorého tieto ustanovenia patria.
- 40 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že európske osvedčenie o dedičstve predstavuje autonómny nástroj práva Únie, ktorého použitie a účinky sú podrobne upravené v ustanoveniach nariadenia č. 650/2012. Súdny dvor už konkrétne spresnil, že toto osvedčenie, ktoré bolo vytvorené týmto nariadením, patrí do samostatného právneho režimu zriadeného na základe ustanovení kapitoly VI tohto nariadenia (rozsudok z 21. júna 2018, *Oberle*, C-20/17, EU:C:2018:485, bod 46).

- 41 Ustanovenia nariadenia č. 650/2012 uvedené v bode 39 tohto rozsudku sa majú vykladať s prihliadnutím na ciele sledované týmto nariadením, ktoré má, ako vyplýva z jeho odôvodnení 7 a 8, pomôcť dedičom, odkazovníkom, ďalším osobám s blízkym vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľom poručiteľa účinne uplatňovať ich práva v prípade dedičstva, ktoré má cezhraničné dôsledky, ako aj umožniť občanom Únie pripraviť svoje dedičstvo (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. júna 2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, bod 49).
- 42 Práve z tohto hľadiska zaviedol normotvorca Únie nariadením č. 650/2012 európske osvedčenie o dedičstve, ktorého cieľom je podľa odôvodnenia 67 tohto nariadenia umožniť okrem iného dedičom ľahko preukázať svoje postavenie a/alebo práva a svoje právomoci v inom členskom štáte na účely rýchleho, plynulého a účinného vyporiadania dedičstva s cezhraničnými dôsledkami v Únii.
- 43 Článok 63 ods. 1 nariadenia č. 650/2012 v tejto súvislosti spresňuje, že európske osvedčenie o dedičstve je určené na to, aby ho využívali najmä dedičia, ktorí sa potrebujú v inom členskom štáte dovolať svojho postavenia alebo uplatniť svoje práva ako dedičia. V súlade s týmto článkom 63 ods. 2 písm. a) a b) možno toto osvedčenie využívať najmä na preukázanie postavenia a/alebo práv každého dediča uvedeného v tomto osvedčení, ako aj pridelenia konkrétneho majetku, ktorý je súčasťou dedičstva, dedičovi alebo dedičom.
- 44 Pokiaľ ide o účinky európskeho osvedčenia o dedičstve, ako vyplýva z článku 69 ods. 1 a z odôvodnenia 71 nariadenia č. 650/2012, toto osvedčenie by malo mať rovnaké účinky vo všetkých členských štátoch bez potreby osobitného konania. V súlade s článkom 69 ods. 2 tohto nariadenia platí domnienka, že uvedené osvedčenie je dokladom o skutočnostiach, ktoré boli preukázané podľa rozhodného práva pre dedenie alebo podľa iného rozhodného práva pre konkrétne skutočnosti. O osobe, ktorá je v osvedčení uvedená ako dedič, platí domnienka, že má postavenie uvedené v tomto osvedčení a/alebo práva alebo právomoci stanovené v uvedenom osvedčení, pričom tieto práva alebo právomoci podliehajú výlučne podmienkam a/alebo obmedzeniam uvedeným v tomto osvedčení. Pokiaľ je teda európske osvedčenie o dedičstve vydané dedičovi v členskom štáte obvyklého pobytu zosnulého, tento dedič ho môže použiť v iných členských štátoch, v ktorých sa nachádza majetok zosnulého.
- 45 Pokiaľ ide konkrétne o prípad, keď je európske osvedčenie o dedičstve predložené ako doklad, na základe ktorého sa žiada o zápis zdedenej nehnuteľnosti, treba zdôrazniť, že článok 68 nariadenia č. 650/2012 stanovuje minimálne informácie, ktoré musia byť v tomto osvedčení uvedené. Jeho obsah sa však môže v jednotlivých prípadoch líšiť v závislosti od účelu, na ktorý je vydané.
- 46 V tejto súvislosti je potrebné spresniť, že v súlade s článkom 67 ods. 1 nariadenia č. 650/2012 a ako už Súdny dvor rozhodol, vydávajúci orgán musí na účely vydania uvedeného osvedčenia použiť tlačivo V, ktoré sa nachádza v prílohe 5 vykonávacieho nariadenia č. 1329/2014 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. januára 2019, Brisch, C-102/18 P, EU:C:2019:34, bod 30).
- 47 Treba však tiež pripomenúť, že ako vyplýva z bodu 38 tohto rozsudku, článok 69 ods. 5 nariadenia č. 650/2012 stanovuje, že európske osvedčenie o dedičstve predstavuje platný doklad na zápis majetku, ktorý je platný pre zápis majetku do príslušného registra členského štátu, bez toho, aby bol dotknutý najmä článok 1 ods. 2 písm. l) tohto nariadenia, pričom toto posledné uvedené ustanovenie stanovuje, ako už Súdny dvor rozhodol, že akýkoľvek zápis práv k nehnuteľnostiam alebo hnutelným veciam do registra vrátane právnych náležitostí takéhoto zápisu a účinky zápisu alebo opomenutia zápisu takýchto práv do registra je vylúčený z pôsobnosti uvedeného nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. októbra 2017, Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, bod 54).

- 48 Skutočnosť, že takéto právne požiadavky sa riadia vnútroštátnym právom, vyplýva tiež z odôvodnenia 18 nariadenia č. 650/2012, podľa ktorého sú požiadavky na zápis práva k nehnuteľnému alebo hnutel'nému majetku do registra vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia, a tak právne podmienky a spôsob vykonania zápisu, ako aj orgány zodpovedné za kontrolu toho, či sú splnené všetky požiadavky a či je predložená alebo vyhotovená úplná dokumentácia alebo či obsahuje potrebné informácie, ako sú katastre alebo notári, sa preto majú určiť v právnom poriadku členského štátu, v ktorom sa register vedie.
- 49 Ustanovenia nariadenia č. 650/2012, ktorým sa zavádza európske osvedčenie o dedičstve, a konkrétne článok 69 ods. 5 tohto nariadenia v spojení s jeho článkom 1 ods. 2 písm. l), na ktorý toto prvé uvedené ustanovenie odkazuje, teda nebránia členskému štátu, aby stanovil alebo uplatnil požiadavky, ktoré sa musia splniť na účely zápisu vecných práv k nehnuteľnostiam.
- 50 V tejto súvislosti môže každý členský štát, v ktorom je stanovený takýto zápis vecných práv k nehnuteľnosti, slobodne určiť podmienky a spôsoby tohto zápisu vrátane stanovenia požiadavky, podľa ktorej v žiadosti o zápis alebo v jej sprievodných dokladoch musia byť uvedené všetky údaje o identifikácii nehnuteľnosti, pre ktorú je táto žiadosť podaná.
- 51 V situácii, keď je orgánu poverenému zápisom vecných práv k nehnuteľnostiam predložená žiadosť o zápis zdedenej nehnuteľnosti, a v dokumente, na základe ktorého sa žiada o tento zápis, vrátane predloženého európskeho osvedčenia o dedičstve, nie je táto nehnuteľnosť identifikovaná, preto z vyššie uvedeného vyplýva, že tento orgán môže takúto žiadosť zamietnuť.
- 52 V tejto súvislosti treba uviesť, že zamietnutím žiadosti o zápis nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností niektorého členského štátu, ktorá je založená na európskom osvedčení o dedičstve, a to z dôvodu, že toto osvedčenie neobsahuje údaje o identifikácii tejto nehnuteľnosti, nie je spochybnená platnosť tohto osvedčenia ako takého, pokiaľ ide o ostatné skutočnosti, ktoré osvedčuje, ako je napríklad postavenie dediča.
- 53 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 2 písm. l), článok 68 písm. l) a článok 69 ods. 5 nariadenia č. 650/2012 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia právnej úprave členského štátu, ktorá stanovuje, že žiadosť o zápis nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností tohto členského štátu môže byť zamietnutá, ak jediným dokumentom predloženým na podporu tejto žiadosti je európske osvedčenie o dedičstve, v ktorom nie je táto nehnuteľnosť identifikovaná.

O trovách

- 54 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 1 ods. 2 písm. l), článok 68 písm. l) a článok 69 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve,

**uznávání a výkon rozhodnutí a přijetí a výkon veřejných listín v dedičských vecích
a o zavedení evropského osvědčení o dědictví**

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

nebránia právnej úprave členského štátu, ktorá stanovuje, že žiadosť o zápis nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností tohto členského štátu môže byť zamietnutá, ak jediným dokumentom predloženým na podporu tejto žiadosti je európske osvedčenie o dedičstve, v ktorom nie je táto nehnuteľnosť identifikovaná.

Podpisy